

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Gualo Legatus in Angliam missus ab Innocentio III. honesta & inhonesta omnia quæstui habebat. Itaque ob insatiabilem avaritiam accusatus apud Pontificem, ab eo multatus est pœna pecuniaria. Verùm ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

lem Tituli sancti Stephani in Caelio monte; cuius præclaras virtutes cum celebret Rogerius Hovedenus, avaritiam tamen insectatur. Eodem anno, inquit, *Iohannes Salernitanus Tituli sancti Stephani in monte Caelio Presbyter Cardinalis, apostolica sedis Legatus in Scotia & in Hibernia & in insulis adjacentibus, venit Eboracum. Et paulo post: Prædictus vero Iohannes non manducavit carnem, vinum & ciceram non bibit nec aliquid quo inebriari potuit, sed aurum & argentum sivit. Meminit istius legationis Radulfus de Diceto in imaginibus historiarum, his verbis: Iohannes Salernitanus Presbyter & Cardinalis à Summo Pontifice transmissus tam Hyberniæ quam Scotiæ Legatus, transiit per Angliam, sollempni processione receptus est in Ecclesia doctoris gentium Pauli prid. Kal. Septembris.*

II. Odoricus Raynaldus referens hunc locum ex annalibus Hovedeni, ut dedecus illud amoliatum à nomine Legatorum, vitium illud confert in corpus virorum ecclesiasticorum. *Deploranda planè est, inquit, complurium ecclesiasticorum conditio, qui reliquis superatis vitiis, avaritiæ sordibus periti, insana pecuniæ cupiditati, summo aliorum scandalo, suæque animæ detrimento, turpissimè succumbunt.* Sed ab ista generali reprehensione abstinuisse haud dubiè Raynaldus, si voluisset intelligere ista referri non posse ad omnes Clericos, sed ad mores Legatorum Ecclesiæ Romanæ, quorum avaritia fato quodam semper & ubique notata est; adeo ut cum Simon de Bria Cardinalis, natione Gallus, apostolicæ legationis auctoritate per Gallias instructus, augendis fortunis suis studeret, passus sit severam animadversionem à quodam scriptore illorum temporum, qui adnotat illum, quamvis esset natione Gallus, bene didicisse morem Romanorum ad burfarum corrosionem. Hæc sunt ejus verba, relata à viro clarissimo Francisco Duchesnio in probationibus historiæ Cardinalium Gallorum pag. 590. *Et licet iste Cardinalis esset natione Gallicus, & fuisset Cancellarius Regis Franciæ & Thesaurarius Turonensis, bene didicerat morem Romanum ad burfarum corrosionem.*

III. Nolo heic recensere cuncta quæ antiquitus dicta sunt adversus cupiditatem & avaritiam Romanorum. Sufficiet in præsentiarum, ad retundendum hunc Odorici Raynaldi conatum, testimonium Guiberti de Novigento, qui lib. I I I. de vita sua cap. IV. loquens de Galdrico electo Episcopo Laudunensi ad Paschalem II. proficiscente ut electionem suam ab eo confirmari procuraret, ait: *At Palatini, Papæ videlicet necessarii, comperta hominis opulentia, aggratulari, virum ferre laudibus. Moris enim est ut audito auri nomine*

mansuefiant. Sic Matthæus Parisius ad annum M C I I I. adnotat sedem apostolicam clementissimam esse, ac nulli deesse consuevisse, dummodo aliquid albi vel rubei intercedat.

IV. Anno Christi millesimo ducentesimo sexto, ut Matthæus Parisius scribit, *Iohannes Ferentinus apostolicæ sedis Legatus veniens in Angliam, eamque perlustrans, magnam pecuniæ summam congeffit, & tandem apud Radvingum in crastino sancti Lucæ Evangelistæ Concilium celebravit. Quo factò, sarcinulis cum magna cautela dispositis & prudenter commendatis, festinus viator ad mare perveniens, Angliam à tergo salutavit.* Conatur ista excusare Odoricus Raynaldus, malo sanè consilio, sed eventu pejore, hanc rapinam defendere faciens ex veteri Ecclesiæ consuetudine mittendi Legatos in provincias ad faciendas collectas. Nam ea consuetudo multis antè seculis desierat, & illa Legatorum sæva ac violenta rapacitas, qui magnam illam auri argenti que vim quam exegerant in suos usus vertebant, immensum distabat à voluntaria illa contributione quam veteres Christiani pendebant in solatium fratrum pauperum. Esset hic locus ostendendi quantum inter ea discrimen esset. Sed cum id facile unusquisque apud se expendere possit, superfedeo, ut ceptum opus persequar.

V. Fuit hoc sæculo Anglia ludibrium Legatorum theatrumque ubi maximos illi questus prædæque faciebant. Eodem Innocentij tertij pontificatu, cum civile bellum esset in Anglia, Réxque Ioannes auxilium Innocentij implorasset, iste Gualonem Tituli sancti Martini in montibus Presbyterum Cardinalem Legatum in Angliam misit anno M C C X V I I. qui non prius Angliæ proceres ac Præsules, ut Hector Boëtius narrat, in gratiam recepit quam ingentem numerassent argenti summam. Nam illi moris erat honesta & inhonesta omnia quæ sui habere. Excitasse porrò Gualonem adversum se querelas Episcoporum Angliæ & Scotiæ, qui acriter apud Innocentium conquesti sunt de avaritia Gualonis, unumque ex iis Episcopis quos, quia aurum pendere recusaverant, Romam ire Legatus iusserat, aliorum ac suo nomine coram Summo Pontifice, ac Gualone ipso, quem ob eam causam commotus Pontifex Romam revocaverat, præsentè, enarrasse cuncta quæ ex quo in Angliam Legatus Gualo venerat, avarè ac sceleratè perpetrata ab eo erant, tradit idem Boëtius, qui addit Gualonem, quum se non satis purgaret, multatum esse ab Innocentio pro ejus arbitrio poena pecuniaria. Sed adversus narrationem illam Hectoris Boëtij opponi potest auctoritas Honorij I I I. qui eodem anno

Odor. Raynald. ad an. 1201. §. 35.

no scribens ad Gualonem, eum jubet injunctum sibi legationis officium laudabiliter, ut coeperat, prosequi. Vnde colligi posse videtur neque Romam revocatum fuisse Gualonem, neque castigatum fuisse ob male gestam legationem, cum testetur Honorius illum laudabiliter in hoc munere se gessisse.

h. d. Tit. lib. 15. l. 12.

VI. Sub eodem Honorio, anno millesimo ducentesimo vigesimo primo, Aegidius Cardinalis in Scotiam legatus ut in subsidium novae expeditionis in terram sanctam pecuniam aliquam conquireret, accepta haud parva & a laicis & a clero, cum eam in itinere in summa ambitione ac luxu profudisset ac dilapidasset, spoliatum se a latronibus confixit, & ita crumena inani Romanam rediit. Paucis igitur diebus postquam ille reversus erat, eadem de causa missus est alius in Scotiam Legatus. Sed ista Legatorum frequentia commotus Scotorum Rex Alexander, habito suorum concilio, admittendum illum non esse censuit. In eo vero Concilio Episcopus quidam supra modum avaritiae Legatorum Romanorum infensus, liberrime multa adversus eos proloquutus est, quorum summa haec erat. Intolerandam esse omnem tyrannidem, sed in primis servorum aut infimae sortis hominum. Si mala quibus Scotorum regnum affectum erat superioribus annis, a Summo Pontifice illata fuissent, ea utcumque ferenda videri. Verum ut homines infimi & ad aliquam fortunam per flagitia proveci per tantam injuriam in Scotos saeviant, insuper etiam ea quae sanctissima haecenus a patribus Scoti acceperant, avarissime quaestui habeant, ea non indignè patiendae; praesertim cum nec finem ullum faciant, & Scotorum simplicitatem ac modestiam superbissime contempitui habeant. Revocavit deinde in memoriam conventus quae perperam & inhumaniter gesta erant a Gualone & ab Aegidio, huc demum flectens ut censeret neque tertium istum Legatum neque ullum alium deinceps admittendum in regnum, ut tot malis iretur obviam.

h. d. Tit. lib. 15. l. 12.

VII. Gregorius deinde nonus anno MCCXXXVI. Legatum in Angliam misit Ottonem Diaconum Cardinalem Tiruli sancti Nicolai in carcere Tulliano. Commovit ea legatio universum regnum, ut Matthaeus Parisius docet. *Venit igitur in magno apparatu Legatus praenominatus & potentia magna. Et occurrerunt ei Episcopi & Clerici famosi usque ad littus; & aliqui in naviculis navigando obviaverunt ei, applaudentes, & munera impreciabilia offerentes. imò etiam Parisiis in obviam ei obtulerunt telas escaletii & vasa pretiosa nuncijs diversorum Episcoporum.* Damnat istum mo-

h. d. Tit. lib. 15. l. 12.

rem Parisius, describitque deinde qua pompa susceptus Legatus sit. Mansit autem in Anglia per triennium, neque fanis parcens neque profanis ut se suosque ditaret. Deplorat hanc patriae suae infelicitatem idem Parisius his verbis: *In crastino Epiphaniae apud Doveram Legatus navem ascendens, post regales amplexus & oscula, legationis deposuit insignia, & transfretans apporriatam Angliam à tergo salutavit, nullo praeter Regem & quos idem Legatus bonis regni saginaverat de recessu suo condolente. Nec remansit eadem hora, ut veraciter dicebatur, in Angliam tantum pecunia, exceptis sanctorum vasis & ornamentis Ecclesiarum, quantum à regno jam extorserat Anglicano. Prebendas autem, Ecclesias, & varios redditus opimos plusquam trecentos ad suam vel Papae contulerat voluntatem. unde regnum, quasi vinca exposita omni transeunti quam exterminavit aper de sylva, miserabiliter languit desolatum.* Et paulò post: *Ut manifesto argumento monstraretur quòd non missus erat ad oves quae perierant protegendas, sed ad pecuniam quam invenerat vindemiandam. Idcirco meritis multipliciter exigentibus Domino flagellante per Imperatorem preparantem muscipulas illa praeda meruit spoliari, factus praeda de predatore.*

Vide Guillelmum Ockvrig. lib. 2. cap. 9. & Baro. ad an. 1183. §. 10.

VIII. Ea fuit Legatorum quorundam fortuna, ut cum magnam auri vim collegissent per tempora suae legationis, ea deinde spoliarentur finita legatione. Extant quamplurima talium rerum exempla. Adferam autem unicum, & quidem posteriorum temporum; quia ex actis quae nunc quoque supersunt colligitur apertius quam ex ceteris quantae essent Legatorum opes, quanta pompa. Anno MCCCLIX. cum Talayrandus Episcopus Albanensis Avenionem rediret functus legatione apostolica ad Reges Francorum & Anglorum, perque dicecesim Lingonensem transfret, fuere qui animo destinarent eundem Legatum spoliare opibus suis, quos ob hoc ipsum Legatus epistola generali ad Episcopos Gallicanos missa excommunicari solenniter iussit. Sanè Legatus captus non est, quia se continuit intra villam de Castellione. Famuli verò ejus capti sunt cum thesauro, & adducti ad castrum de Giam. Res verò captas eas fuisse docet Talayrandus in epistola quam, uti diximus, adversus praedones scripsit ad Episcopos Gallicanos, vasa nimirum argentea, cruces aureas, lapides pretiosos, vestes, & res alias, quas non nominat. Scio reponi posse ista raptò parta non fuisse, hunc quippe Cardinalem ortum ex nobilissima familia Comitum Pe-tragoricensium, praeterea divitiis abundasse, ut constat ex ejus testamento nuper edito. Sint ista vera. Ex hoc tamen facto colligitur

Apud Severinum in Episc. Marisc. con. cap. 53. §. 7.

